

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Az állami tisztviselők kongresszusa.

Zombor, szeptember 23.

Az állami tisztviselők szeptember utolsó vasárnapján összegyűlő kongresszusa országos esemény, amely egyaránt érinti ennek az országnak kormányát, vezető politikusait és népét. Mert az az immár százazrekre felszaporodott társadalmi osztály gyülekezik az ő országos szervezetével, amely végzi a közigazgatást és az igazságszolgáltatást, a kétirányú munkásságot, mely az állampolgári élet minden vonatkozásával egybefügg.

Szomorú jelszó lebeg ennek a kongresszusnak sötét, borús egén. Dante örök lemondást hirdető szállóigéje, a „Lasciate ogni speranza“ van felírva a kongresszus egére, összeróva azokból a betűkből, amelyeket az immár negyvenkét esztendő alkalmános élete irt fel a tisztviselő sorsának táblájára, sorakoztatva kivétel nélkül minden kormány mulasztását, melyből megalkotódott a mai tisztviselő kérdés, annak minden bajával, aggasztó tüneteivel.

A magyar közélet posványát dagasz-

tották magasra a kormányok, mikor sükségen és mértéken felül szaporították a hivatalokat, tették rideggé a bürokráciát.

A magyarnak sohasem volt vérében a nyugateurópai hivataloskodás, utálta, gunyolta a magyar beamtert s egészen természetes, hogy ha a magyar közéletbe beültették gond, számítás és elővigyázat nélkül véghetlen terjeszkedéssel ezt a méregfát, annak körében csak pusztítás támadhatott.

Pusztult maga az állami tisztviselői kar. Mert a tenyésztő állam körülötte nem tudta megépíteni az erkölcsi és anyagi biztosítékok várát. Negyvenkét esztendeje tüske képződés, csalóka remény, az erkölcsi alapot nyújtó szolgálati pragmatika; ugyanannyi idő alatt minden toldozgatás és foldozgatás mellett az élet és közforgalmi viszonyok teljes és folytonos átalakulása következtében vagyoni helyzete megpusztult ennek a karnak annyira, hogy a középosztálynak a vezető rétege már a magasabb fokozatokon is a pauperizmus rémével viv mindennapi küzdelmet.

A folytonos szaporodása az állami

tisztviselőknem volt rokonszenves a nemzet termelő elemei előtt, a közigazgatás a tévesztett célok és helytelen eszközök következtében ebben az országban vasgyűrű lett, szoritván, fojtogatván az egyéni szabadságot. És a vé-rünkéből való vér, a testünkéből való test, a magyar állami tisztviselő, mint az állami mindenhatóság drága, kellemetlen végrehajtó közege vesztette folyton a rokonszenvet.

Arra, hogy a tisztviselőnek megadatván az erkölcsi biztosíték a szolgálati pragmatikával legyen annak erős támasztéka felfelé és lefelé egyaránt, kislelkű volt minden kormány.

Arra, hogy a tisztviselő vagyoni helyzete arányba hozassék az igazi közforgalmi viszonyokkal, egy kormánynak sem volt elég pénze. Mert a folytonos status szaporítás, amit a felesleges bürokrácia teremtett, ezrek és tizezrek között osztotta fel azt, ami tiznek, száznak segítsége a vagyoni függetlenség alapja lehetett volna.

Ha még hozzávesszük ezekhez a szomorú tényekhez azt, hogy negyven esztendő alatt soha egy kormány sem

A Laky lányok.

A Laky-ház feje kerek száz esztendőt hordott reszketeg vállain. Az öszbeborult, magával jó tehetetlen aggastyánt egész misztikus legendakör veszi körül. Sugva adják a szót róla, hogy fiatal korában egyszerű oláh pásztorlegény volt, míg társául nem választotta a havasok romantikus főúri kalandora, az aranyra és a csókra egyaránt szomjas Fátia-Negra. E félelmes rablólovag nem mindig épen gáláns kalandjaiban vetődött meg a Laky-ház alapja, ami azonban lehet csak fantasztikus rege és semmiesetre sem feltétlen hiteles.

Hanem az asszonyát, az elsőt, tényleg úgy szerezte középkori módra Laky Gergely, elragadva sötét, zivataros éjszakán a szülői házból gyorslábú kesely paripáján. A menyecskének nagyon megtetszhetett az éjféli páros lovaglás, mert férje urát is hasonló módon hagyta faképnél, egy ismert erdélyi mágnás nyergében.

Laky Gergely boszut lihegve indult a szökevények nyomán s ki tudja, hogy mily rémes tragédiával végződik az asszonyszök-

tetés, ha a gróf jószágigazgatója szépen csengő aranyakkal le nem fegyverzi a vére szomjazót.

A szép vagyon mellé aztán persze, hogy kapott még sokkal szemrevalóbb hitestársat s a deresedő fürtök sem mentették meg a Laky-házat, hogy a pirosesőrű madár szapora egymásutánban ne kelepeljen a kémény felett. A rossz nyelvek ugyan máig is rebesgetnek valami daliás indigóna huszárcapitányról, aki az asszonynak kísérő árnyéka volt s akinek sötét bronz arcszíne szakasztottan feltalálható a lányok olajbarna brófilján.

Zajos, vidám életbe születtek a Laky gyerekek. A nyitottkapus udvarháznál ki nem fogyott a vendég, olyan marasztaló volt a kiapadhatatlan pince és a szép asszony parázs szeme. A folytonos mulatozás közt az anya természetesen mindennel ráért törödni, csak gyermekeivel nem, kiknek a jó Istenen kívül egy-egy kis pesztra volt a földi gondozójuk.

Lakynéra a legkellemesebb napok akkor derültek, mikor a nyakára serdülő leányokat a városba adhatta iskoláznai. A kis városka leányiskolájának évkönyveiben a legesintalanabb lapokat a Laky lányok viselt dolgai

képezik. Az is statisztikailag konstatált tény, hogy mióta ezek a villogó szemű kis ördögök a városka utcáin megjelentek, a kollégium felsőbb ifjainak elbukási kvótája ijesztően felszokott.

Tudós professzorok okozati összefüggést véltek felfedezni a két fenti körülmény között és nem is minden alap nélkül.

A kisebb lányokkal már Lakyék is beköltöztek a diákvárosba. Az adósság özöne csaknem elragadta a sehogy sem kezelt nagy birtokot, mikor azt haszonbérbe odahagyták.

Az Alszeg-utca, hol egy szerény kis fészket vertek, hallatlan forgalmi lendületet vett azóta a nap minden órájában. Erősen kiskorú ifjak tartották megszállva az egész utcát s ha valamelyik Laky lány élénk színű ruhája megvillant, egész gárda rohant kíséretül szegődni. Mert ezek a hevülő, ideális jó fiuk képezték a szépséges Laky lányoknak egész udvarát.

Pedig a két nagyobbiknál ugyancsak elfért volna egy-két komoly udvarló is.

Erzsébet már több ízben ünnepelte meg szük családi körben a 20-ik születése napját.

jelölte ki a tisztviselőknek az erkölcsi és anyagi boldogulás végső, de megvalósítható határait, hanem a kormányok egymást multák fölül a hiu igéretekben: akkor tisztában lehetünk azzal, hogy minő nyomott hangulat, mennyi jogos panasz gyülemllett össze a kolozsvári kongresszusra.

A tisztviselőkérdést pedig meg kell oldani, mert nálunk minden állami tisztviselő egyuttal öre a magyar állam-eszmének. Ezt a szent tüzet a második ezredévben, a kétségbeesett, nyomorult életviszonyok között tengődő, folyton kisértésekkel küzdő, aggodalmakkal szorongatott tisztviselők meg nem őrizhetik.

Kevesebb hivatal, kevesebb tisztviselő, igazi produktív munkával, erkölcsi függetlenséggel, a viszonyokhoz igazán hozzámért javadalmazással legyen a program. És amit a tisztviselő az államtól anyagiakban meg nem kaphat, igyekezzék a maga javára megszerezni a társadalmi öntevékenységkel, az erők egyesítésével; főleg azzal, hogy bevonul a szövetségi eszme védve alá, amely neki épügy, mint az elhagyottak százezreinek az igazi boldogulását elősegíti.

Minisztertanács. A kormány tagjai folyó hó 22-én a válság ügyében minisztertanácsra gyűltek egybe. A minisztertanácsot Wekerle Sándor dr. miniszterelnök kezdeményezte, abból a célból, hogy jelentést tehessen miniszter-társainak bécsi útjának eredményéről. A minisztertanácsot, minthogy Kossuth Ferenc egészségi állapota helyreállott, a kereskedelmi miniszterium palotájában tartották meg. A tanácskozás délelőtt tizenegy órakor kezdődött. Elsőnek Kossuth Ferenc érkezett Apponyi Albert gróffal, majd pedig Andrassy Gyula gróf.

Günther Antal igazságügyminiszter néhány pillanatig maradt a tanácskozáson csupán. Családi okokból el kellett utaznia. A miniszterek mindannyian együtt voltak, amikor Wekerle Sándor dr. miniszterelnök jött meg. A minisztertanács iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult. A képviselők közül számosan megszállták a kereskedelmi palotát és várták a konferencia eredményét Fél-egy óra tájban hagyta el a palotát Márffy Albin dr. miniszterelnöki államtitkár, aki a tanácskozás jegyzőkönyvét vezette. A miniszterek azonban még mind együtt maradtak. Egy órára járt az idő, a megbeszélések egyre tartottak. Vagy tíz perc mulott el még, amikor elsőnek Andrassy Gyula gróf lépett ki a teremből, nyomában pedig Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter. A képviselők valósággal megrohanták a két minisztert. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök a minisztertanács után is jó negyed óráig együtt maradt Kossuth Ferencel. A miniszterelnök ezután a képviselőket fogadta és elmondotta nekik, hogy a mai minisztertanácsot elhatározták, hogy beadják a kormány lemondását. Ugyanekkor kérni fogják a királyt, hogy a képviselőház összejöveteléig, szeptember huszonnyolcig új kormányt nevezzen ki.

Blériot.

Ez a név annyira ismert az egész művelt világon, hogy viselőjét szinte fölőlesleges bemutatnunk. A La Manche-csatornán való átröplése olyan hőstett volt, amellyel örök időkre bevészte nevét Klió táblájára.

A levegő meghódítása az ő nagyszerű rekordjával olyan korszakhoz jutott, amely a repülőgépet szinte egy sorba helyezte a szárazföldi és vízi alkalmatosságokkal. Ma már nem játékszer, nem is sporteszköz többé, hanem a levegő automobilja.

Micsoda csodálatos haladás tárul elének, ha a Mongolfier-testvérek primitív ballonját összehasonlítjuk Blériot monoplánjával! A

legújabb évtized, sőt azt lehet mondani, hogy a mult év és a most folyó esztendő teljesen háttérbe szorította, lejáratotta a levegőnél könnyebb ballonokat, amelyek a szél játékszerei.

Zeppelin gróf sikere csak látszólagos, a német önérték és gőg fujta föl. Legutóbb eljutott ugyan a Zeppelin III. a bodeni tótól Berlinig, de tizenhét óra helyett ötvennégyig tartott az útja. Még ötméteres másodpercenkénti sebességet sem ért el, holott például Zeppelinnek egyik honfitársa, Haenlein már 1872-ben vitte ennyire motoros léghajójával. Azóta elmúlt negyvedfél évtized s a nemes gróf nem igen fejlesztette az aeronautika tudományát. Az ő levegőbeli Dreadnoughtjai hat méteres szélben már megbizhatatlanok, ennél hevesebb szélben pedig tönkremennek.

A levegőnél könnyebb rendszer tehát Zeppelin ellenére is megbukott és a Wright testvérek szereplésével a levegőért folyó küzdelemben már elvitázhatatlanul az aeropláné, az ugynevezett sárkányrepülőé az elsőség.

A Wright testvérek repülőgépe kétsziku és legnagyobb sikerét 1908. december 31-én aratta, amikor Franciaországban kilenc negyedóránál hosszabb ideig maradt egyfolytában a levegőben. Azóta még el sem mult egy esztendő s a Wright testvéreket máris tul-szárnyalták, gépüket egyszerűsítették, módosították, javították.

Blériot például elvetette a kétsziku rendszert s áttért az egyszikura, a monoplánra. Még ugyan vitatkoznak a hozzáértők, melyik jobb, a biplán-e, vagy a monoplán s e kérdés nem dönt el a reimsi versenyen sem, ahol mindkét rendszerben készült aeroplán fényes győzelmeket aratott, de annyi bizonyos, hogy Blériot gépei a legbámulatosabb repüléseket produkálták.

Fölszállásai közül világhíressé vált a csatornán át tett útja, amelynek elsősege épen úgy az ő nevéhez fűződik, mint Cookéhoz az északi sark fölfedezése.

Népszerűségére rá is szolgált s valószínű, hogy október hó 17-én, amikor a budapesti Vérmezőn fölszáll a magyar közönség szemeláttára, olyan tapsorkán üdvözlí itt is, mint akár Londonban vagy Párisban.

Rendkívül érdekes, sugár szép barna leány volt. Felsőleges, észvesztő szemeiben a déli vér minden forrósága ott csillogott. A modorában egészen férfias. A hangja mindig olyan rekedten éles volt, mintha egy lovassági eskadront vezényelne és nyíltan cigarettázott. Szóval külsőségekben adta a jukker-lányt, csak hogy hiányzott belőle az igazi jukker-lány szeretetreméltósága. Legtöbbször angol lovagló ruhát viselt, melyet a kisvárosi nőszabó raffinált izlése komponált össze s hosszú dragonyos lépteit alig tudta követni a kurtább lábu ifjuság az esti promenádon. Ezeknek a hódoló gyerekeknek csodadolgokat tudott Erzsébet elbeszélni az ő soha nem létezett, beképzelt viszonyairól. Emlegetett fényes, csillogó daliákat, kik elbódult fölve heverték előtte a porban, míg ő királynőként gázolt az összetört sziveken keresztül. Az ilyen és ehhez hasonló kalandos regék, persze prózaibb alakban, de mégis elterjedtek s a szegény Erzsébet rettentő rossz hirbe jött, anélkül, hogy valaha igazán rossz lett volna.

Már sokkal pozitívabb pletykák keringtek Katinkáról, erről a pikáns arcú, gömbölyű szépségről. Különösen egy regényes kalandját

emlegettek sokat, még csitri iskolás leány korából, mikor valami érdemes szücsmeszternél kvártélyozott. A jámbor civis korán feküdt, az utca-ajtót gondosan elzárta s így Katinka és szerelmes lovagja sokáig csak a kerítés rácsán keresztül válhattak érzelmes légi csókokat és sóhajokat, de csakhamar pártfogójukká szegődött a terebélyes eperfa, melynek egy vaskos ága keresztülhajolt a kerítésen. Erre a hatalmas ágra kapaszkodott fel szép holdas nyári estéken a sziv kiskoru vitéze s Katinka is mellé telepedvén, a kora szerelem minden mézének kizsákmányolásával tultettek a világhírű „erkély-jeleneten“ is. Az üdvösséges éjszakáknak a majszer ur vetett véget, még pedig olyan megrázó tragédia keretében, melynek leírása megviselné a legszázadvégibb idegzetet is.

A harmadik leány egyesíti néneinek minden szépségét és minden csepp lázongó vérét. Él-hal a katonákért s gyakran kikel a mostoha sors ellen, hogy kadét udvarlónál masabb sarzsiig még nem vihette. Különben elég naiv kisleány, ki az iskolában gyakran eldicsekszik, hogy a mamája szerint neki kék vér folyik az ereiben, amit aztán csodál-

kozva beszélnek el otthon a bakfisok a megdöbbsent mamáknak, kik persze azonnal tisztába vannak a vér színe változásával, megemlékezve a Laky-ház daliás huszárkapitány barátjával.

A legkisebb lány, Magduska, még nem esik számításba az udvarlók szempontjából. Neki csak a gavallérok „selejtje“ jut s legfeljebb, mint páratlan ügyességű „Postillon d'amour“ néneji szolgálatában kap fontosabb szerepkört. Hogy ezzel milyen morált sziv fiatal lelkébe, az már magától is érthető.

A négy lánynak apja, anyja van, mégis árvábbak a legárvábbnál. Apjuk a század sulya alatt görnyed, anyjuk pedig még most is bohó módra szeretne élni s így csak veszedelmes versenytársként állanak útjában a viruló szép teremtesek.

Maguk szabadjára vannak ők hagyva egészen, mint akik sohasem ösmerték a gardedám tisztas fogalmát. Csak úgy magánosan, asszonykiséret nélkül, udvarló diákoktól körülveve sétálgatnak késő estig, hálás teret nyújtva a kisvárosi mamák megbotránkozásának. Pedig lehet, hogy ártatlanabb dolgokról folyik köztük a szó, habár kissé tulhangosan

Ezt a ritka alkalmat bizonyosan fölhasználja nemcsak a főváros lakossága, hanem a vidéki közönség is, amelynek végre alkalma lesz, hogy a jövő évtized közlekedő eszközét, a repülőgépet lássa is, mert eddigelé csak az ujságok halavány leírásából ismeri.

Révész Gyula.

Nemzetiségi pénztintézetek és a biztosító társaságok.

A nemzetiségi mozgalomnak tudvalevően legnagyobb erősségei a nemzetiségi pénztintézetek, amelyek valósággal gombamódrá szaporodnak. Különösen a román pénztintézetek gyarapodnak és ma már a románlakta vidékek gazdasági életére valósággal döntő befolyással bírnak. Birtokokat vásárolnak és azokat román kisgazdáknak adják bérbe, vagy pedig parcellázzák, sőt ujabban az ipar és kereskedelem terén is nagy lépésekkel haladnak előre.

A szükséges tőke egy részét agitátorok szedik össze, de felvirágozásuknak egyedüli oka a mi gyámoltalanságunkban rejlik. Román ember csak a legkritikább esetekben fordul magyar pénztintézetekhez kölcsönért, míg a román pénztintézetek ügyfelei legnagyobb részben magyar urak. De a román pénztintézetek élelmességét legjobban jellemzi az az ügyesség, amellyel a biztosító társaságokat tudják céljaiknak megnyerni.

Tudvalevő, hogy a biztosító társaságok igyekeznek a vidéken megbízható ügynökségeket szervezni és erre a célra legjobban a kis és középszerű pénztintézetek felelnek meg. Magyar pénztintézetek csak a regritkább esetben törekszenek erre a megbízásra, míg a román pénztintézetek valósággal rávetették magukat erre az ügynökségre és

ezáltal lépésről-lépésre háttérbe szorítják a konkurrens pénztintézeteket.

Legelsősorban ugyanis a biztosítás révén újabb üzletfelekkel jutnak érintkezésbe. Ezenkívül maga a biztosítási üzlet is jól jövedelmez, mert az első évi biztosítási díj 35—50 százaléka az ügynökséget illeti.

De sokkal fontosabb ennél az inkasszó.

Azonkívül, hogy az inkasszó után 2,5—3 százalék inkasszódíjat vonnak le, a befolyt díjakat három, sőt hat hónapig kamatmentesen felhasználhatják, aszerint, hogy az elszámolás negyedévenként, vagy félévenként történik. Sőt néha a nyiltszámla révén tovább is elhuzható a kamatmentes időtartam, azután pedig alacsony százalék fizetése mellett használják még egy ideig. Vagyis a biztosító társaságok önkéntelenül bár, segítségükre vannak a nemzetiségi pénztintézeteknek, amelyek így évről-évre gyarapodva lassankint valóságos hatalmasságokká lesznek.

Itt volna már az ideje annak, hogy a nemzetiségi vidékeken levő magyar pénztintézetek felveszék a harcot ezekkel a konkurrensokkal, de nem frázissokkal, hanem élelmességgel és gazdasági érzékkel.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXII. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

is, mint amilyenről suttog a szigorú mamák előtt lépkedő jólnevelt bakfis impertinens jogász kiserőjével.

Ez az emancipált viselkedés valóságos bojkottot eredményezett a kisvárosi társadalomban a Laky lányok ellen. Valamire való fiatalember nem mert megállani ablakjuk alatt, mert akkor a többi lányos házaknál csukódott be előtte az ajtó.

Igy maradtak egészen magukra a remek szép leányok fellengős, fényes álmaikkal s a hűséges apró diáknéppel, mely minden őszön megújulva érkezik meg számukra. A legelső diák-gavallérok már régen családapák, de a szegény lányok még egyre fogadják az azok helyébe lépő bajusztalan ajkak lázas udvarlását.

És hervadoznak lassan, észrevétlenül, hervadásukban sem kiméli meg őket a kisvárosi ostromnak pletykaéhes nyelve.

Pedig ha tévedt utakon jártak volna, úgy mindenesetre csillogóbb keret övezné ezeket az igazi becses drágaköveket.

Ha a kisvárosi egyszerű, szürke élet helyett egy nagyvárosi szalon káprázatos fénye

lett volna e fejedelmi szépségeknek milieuje, úgy ma is csillogva, vakítva uralkodnának a megigézett férfiak hatalmas seregén. Lehet, hogy asszony így se lett volna egyikből sem, de diadalmas, fényes ifjúságuk emléke világot vetett volna hervadó arcuknak ráncaira is s fonnyadt nyakukban szikrázó gyöngyörök emlékeztetnének a fényre és a sok mámoros diadalra.

Igy pedig megöregedtek idő előtt, vénleányosan szárazak és soványak, mert az álmodott uralkodó herceg vagy őrgróf aligha tévedt a kis ódon városkába messalianceot kötni. Még jó szerencse lesz, ha valamelyik idejekorán kijózanodik s odanyújtja kezét, mikor tisztességes szándékkal közeledik hozzá egy kenyérkereső derék férfi.

És ti lángoló szívű diáknépek, akkor ne álljátok körül az alszegi zöldzsalsu ablakot, hogy a reális világba kíváncszó jukker-lányhoz könnyű szerrel hozzáférhessen a sárga gamánis hetyke segédjegyző, vagy a kifényesedett gérokku állami iskolamester.

Tomori Jenő.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K.

Virág Lajos urlovas tragédiája.

Egy szépen indult katonai karrier, egy nagyraihivatott huszártiszt érdemes pályafutása nyert folyó hó 21-én délután tragikus befejezést. Virág Lajos 16-ik ezredbeli közös huszárfőhadnagy, ismert urlovas a budapesti Erzsébet-királyné szállodában agyonlőtte magát. Virág Lajos nevét bravuros löverseny-lovaglásai után ismeri Zombor város sportkedvelő közönsége is. Virág Lajos legtöbbször a debreceni hetedik számú huszárezredhez volt tényleges szolgálatra beosztva. Három hét óta tartózkodott a fővárosban, ahol szimpatikus megjelenésénél, uri modoránál fogva a legelőkelőbb társaságoknak szívesen látott vendége volt. Ismerték mindenütt, különösen a löversenyekről, amelyeken úgy a fővárosban, mint a külföldön sok dicsőséget szerzett bravuros lovaglásaival a magyar névnek.

Az öngyilkos huszártiszt tettének okául „állandó pénzzavarait“ nevezte meg. Azt írta hátrahagyott leveleiben, hogy uzsorások hálójába került, ahonnan már nem volt más menekvése, mint a revolvergolyó.

A huszárfőhadnagynak csak egyetlenegy szenvedélye volt: a ló-sport. Határtalanul szeretett lovagolni és mint urlovas, részt is vett minden futtatásban. Egy alkalommal sajnálatos baleset is érte az alagi akadály-löversenyen. A lóva felbukott és ő olyan szerencétlenül esett le, hogy agrázzkodást szenvedett. Sokáig volt nagybeteg és csak az ősszel épült fel annyira, hogy bevonulhatott ezredéhez.

Tragikus halálának is a löverseny-sport iránti szeretetben kell keresni az okát. Ez a sport került a derék főhadnagynak oly sok pénzébe, hogy végre is az uzsorások körmei közé került. Nagy összegeket áldozott a lovakra Virág Lajos, akinek szomorú végét csak fokozza az a körülmény, hogy épen a pénz miatt kellett a revolverhez nyulni.

Az öngyilkosság az Erzsébet-királyné szálló második emeletének 35. számú szobájában történt. Délután két óra felé dördült el a halálos lövés. A zajra a portás felszaladt az emeletre, de mivel a főhadnagy szobája zárva volt, betörték az ajtót. Az ágyon feküdt Virág Lajos, halántékán nyílt sebbel, — halva.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék elnöke Frey Emil hód-sági lakost a hód-sági járásbíró-ság mellé rendszeresített német tolmácsi állásra tolmácsesá nevezte ki.

Kinevezés. Leidl Emil szabadkai közjegyzőhelyettes Gyöngyösre kir. közjegyzővé nevezetett ki.

Athelyezés. Fliess György m. kir. esendőrhada-pródot Zomborból Szabadkára helyezték át.

Adomány. Fernbach Péter városunk országgyűlési képviselője az aradi Kossuth Lajos szobor leleplezése alkalmával az aradi vesztőhely megváltásához 1000 koronát adományozott.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Eremics Stanisa* mozsori községi elemi iskolai tanítónőt ezen állásában végleg megerősítette.

A sajtóiroda ülése. Az izraelita ünnepekre való tekintettel a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének bácsmezei választmányára legközelebbi ülését 26-án este tartja meg a Vadászkiirt-szálloda kávéházi külön helyiségében.

Zongoraestély Zomborban.

Maximovits Szilárdné urasszony október 2-án esti 8 órakor zongoraestélyt rendez az „Elefánt” szálloda nagytermében következő műsorral: 1. Gavotte. Rameautól. 2. Ballada op. 23., Valse brillante op. 34., Mazurka op. 59. Chopin. 3. Concert Etude op. 23., Rubinstein Murmure du vent Etude de concert-Sauer. 4. Tarantella op. 39., Leschetzky Rhapsodie Hongroise op. 14., Liszt. — Maximovits Szilárdnéról, kinek neve nemcsak városunkban, de Budapesten is igen előnyösen ismert, a fővárosi lapok igen dicsérőleg irtak, amikor a fővárosi Vigadóban folyó évi január hó 12-én önálló zongoraestélyét tartotta. A „Zombori Troubadourok” egyesületének utánjárására sikerült a művésznőt egy estélyre megnyerni s mi hisszük, hogy városunk nagyközönsége — melynek ily zenei élvezetekre oly ritkán nyílik alkalma — el fog térni eddigi szokásától s megjelenésével fogja honorálni a művésznő áldozatkészségét. Jegyek előre a Schön Adolf-féle könyvkereskedésben válthatók.

Chyzer Kornél meghalt. Magyarország közegészségügyének egyik kiváló munkása, a belügyminiszterium közegészségügyi osztályának vezetője, dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos hétfőn meghalt Budapesten 73 éves korában. A gyász eset mindenféle nagy részvételt keltett, mert Chyzer nemcsak mint az állami adminisztrációnak egyik kiváló tagja, hanem mint természettudós is nagy érdemeket szerzett. Magyarország közegészségügyének történetében emlékezetes marad a működése, mert korszerű reformokat valósított meg közegészségügyünk terén. Nagy szükség volt az ő erélyes és buzgó működésére, mert azelőtt nagyon el volt hanyagolva nálunk a közegészség ügye. Mint természettudós alapvető, maradandó becsű munkákkal gazdagította tudományos irodalmunkat.

Erzsébetligeti térzene. A zombori Troubadourok által a város közönségének szórakoztatására fentartott Erzsébetligeti térzenék ritka látogatottságnak örvendtek. Mint értesülünk az egyesület a beállott hűvösebb időjárásra való tekintettel a térzenéket vasárnap délután 5—7 óráig megtartandó térzenével az idei szezonnak beállított. A térzenét ez alkalommal *Köblöczky* Andris jól szervezett cigánybandája szolgáltatja. Belépődíj nincs. Ülőhely egy személy után 6 fillér.

Uj állomás-név. A szabadka—bajai vonalon van egy állomás, amelynek neve „Szabadkai szőlők” volt. A kereskedelmi miniszter ennek az állomásnak nevét „Bácsalmás-kunbajai szőlők”-re változtatta.

Eljegyzés. Backhausz Ádám pénzügyigazgatósági tisztviselő eljegyezte Horváth Gizellát Zomborban.

Letartóztatott leánykereskedő. Jó fogást csinált szombaton a zombori rendőrség. A vasúti pályaudvaron elfogták és letartóztatták Berlekovits Antal (Tusa) volt zombori pincért abban a pillanatban, amint két fiatal leányka társaságában vonatra akart szállni, hogy ezeket Boszniába nyilvános házakba szállítsa. A veszedelmes emberhuzereskedőt a leányokkal együtt, akiknek egyike még alig mult 15 éves, bekísérték a rendőrkapitányságra, ahol kihallgatták őket. A megejtett kihallgatások és nyomozás alapján Jablonszky Miklós rendőrkapitány letartóztatta Berlekovitsot és átkísértette az ügyészség fogházába.

A budapesti szenzáció. Annak az általános érdeklődésnek hódolunk mi is, mely ma a levegő meghódítása kérdésében az elméket foglalkoztatja, mikor Blériot budapesti felszállása alkalmából az aviatikai kérdésnek a zsurnalisztikában legalaposabb ismerőjét, Révész Gyulát, kitűnő hirlapíró-társunkat, a Budapesti Hirlap szerkesztőségi tagját szólaltatjuk meg, aki ma lapunk hasábjain igen érdekesen ír a kérdésről. Imé a költőfejedelem Jókai Mór álmának valósulása. „A XX. század regényében” egy ismeretlen fémtest használnak föl a repülőgépek megvalósítására s jön helyette a motoros aeroplán, jön Blériot, a La-Manche merész átrepülője. Fővárosi tudósítónk mindazoknak, akik az októberi budapesti fölszállást vidékről megtekinteni akarják, kettőt ajánlt figyelembe. Már most szállásról való gondoskodást, ámbár maga a látvány délután 5 órára lezajlott s jó tribünhelyek előre való biztosítását. Szerkesztőségünk arra tekintettel, hogy Blériot a szegénysorsu tüdőbetegek emberbaráti alapjának repül föl, készségesen közvetíti a jegyelőjegyzést. Egyéb-ként pedig közvetlenül is lehet a jegyekért a József kir. herceg Szanatorium Egyesületnek (Budapest, VII., Akácafa-utca 30.) írni, ahol azt előjegyzik s az illetőknek postán kézbesítik.

Szüreti multság. A zombori összmunkásság által folyó hó 19-ére hirdettet szüreti multsága kedvezőtlen idő miatt elmaradt. A multság folyó hó 26-án (vasárnap) a Rákóczi-uton levő Aulitzky-féle vendéglő kerthelyiségében, kedvezőtlen idő esetén a vendéglő összes termeiben tartják meg. Belépődíj: személyjegy 1 korona, kísérijegy 50 fillér. Kezdete este fél 8 órakor.

Egy huszár kalandja. Bajáról írják: Csunyan végződött egy bajai huszárnak a kalandja. A szerencsétlen ember alighanem egész életét az viselni fogja ennek a látogatásának az emlékét. Az elmúlt éjszakán belátogatott az izraelita kórház udvarába egy huszár és bekopogtatott a cseléd lakásába. A cseléd megijedve a szokatlan éji látogatástól, kiugrott a konyhából és futásnak eredt. A huszár utána vetette magát és ez volt a szerencsétlensége. Az izraelita kórházat most építik és az udvaron két mély gödör van oltott meszszel megtöltve. A cselédet üldöző huszár egyik meszes gödörbe esett. A szerencsétlen ember elkezdett fájdalmában üvölni. Erre segítségére siettek és a bajba került huszár a meszes gödörből gyorsan kihúzták. Keze, arca, lába összeégett. Most a városi közkórházban ápolják.

Multság. A zombori cipész iparosok szakesoportja folyó hó 26-án az Ipartestület kerthelyiségében nagy szüreti ünnepélyt rendez. Belépődíj 1 korona, előre váltva 80 fillér, kísérijegy 50 fillér. Jegyek előre válthatók Répits István ipartestületi gondnoknál. Kedvezőtlen idő esetén a multság október hó 3-án lesz megtartva az ipartestület helyiségében tekintet nélkül az időre.

Ujoncok bevonulása. A cs. és kir. hadügyminiszterium rendelkezéséből az ujoncok ezidén nem október elsején, hanem október hetedikén, csütörtökön vonulnak be csapatukhoz. A póttartalékosoknak pedig október 5-én, kedden kell bevonulniuk. Az egyéves önkéntesek azonban október elsején vonulnak be ezredeikhez.

Jóslás az őszi. Meteor írja: Nagyobb és pedig erősen csapadékos jellegűvé változtatni az időjárást a szeptember 29. és 30-iki változási napok hatásköre van hivatva, melyet még követőleg is változatos jellegű időt várhatunk egész az október 6-iki változási napig. Ezután azonban újra állandóbb enyhébb napokra számíthatunk s a változóbb időjárást a 12-iki vezeti be, inkább hűvös, mint csapadékos jelleggel. A 18-iki alakít keveset, az enyhébb száraz napkitörések esetére még melegebb jelleg felé, míg a 26., 27. és 28-iki változási napok már az igen kellemetlen őszi csapadékos, esetleg a hideg

időt vezetik be, különösen napfoltmörölések esetén. Szeptember hó változási napjai még: 29. és 30-ára esnek, míg október hóban ezek 6., 12., 13., 14., 18., 22., 26., 27. és 28-án állanak be. Legerősebb hatásuk a 6., 12., 18. és a 26-ikiak. A 6. enyhébb, 12. szeles, hűvös, részben csapadékos, a 18. újra enyhébb, száraz, a 26-iki hűvös, csapadékos, esetleg hideg jelleggel, mely deret, sőt fagyot is hozhat s e jelleggel e hónap végéig megmarad. Október tehát eléggé változatos hónapnak ígérkezik, enyhébb időközökkel, de végén két külső bolygónak, leginkább a Szaturnusznak befolyása folytán a hidegebb jelleg is érvényesülhet.

A tüdőbetegekért. A József főherceg Szanatorium Egyesület halottak napja alkalmából már több év óta azzal a kéréssel szokott a nagyközönséghez fordulni, hogy a halottaknak kegyeletesen letett koszoruba kössenek egy virágszállal kevesebbet és ennek a virágszállnak az árát ajánlják fel a szegénysorsu tüdőbetegeknek a megmentésére. E közérdekű emberbaráti működéshez a szanatorium egyesület a belügyminiszter segítségét is kikérte. A belügyminiszter teljes méltánnyal az egyesület kitartó küzdelme iránt, a szanatorium egyesület embermentő célját valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendeletével azok figyelmébe ajánlja és felhívja őket, hogy a József főherceg Szanatorium Egyesületet az említett célra való gyűjtésben erkölcsi támogatásban is részesítsék.

Bicskázás a korzón. Sesevics József zombori polgár gyanútlanul haladt pár nap előtt este hazafelé a Korzó-kávéházból. A Jakobcsics-sarkon két ismeretlen legény ült a korzón levő padon. Sesevicsnek nem volt mitől tartania, mert a két suhanc nyugodt magaviseletéből semmi gyanusra nem gondolhatott. Mikor közvetlenül mellettük haladt el, mindketten felugrottak. Az egyik eleje állt és többször arculütötte. A másik legény pedig a háta mögé ugrott s bicskáját a lapocka alatt a hátába szurta, mire mindketten megfutamodtak. Sesevics összeesett. A járókelők vitték haza s részesítették azonnal orvosi segélyben. Sérülése az orvos véleménye szerint életveszélyes. Azt, aki arculütötte Sesevicsot, Gyulínác Koszta személyében letartóztatták. Gyilkos társát azonban még nem sikerült kézrekeríteni.

A játék vége. Krämer János nyolc éves fia Szépligeten felmászott valahogy egy szalmakazal tetejére. A fiu e fölötti örömben elkezdett hancurozni, hemperegni a szalma között. Egyszer aztán valahogy a kazal szélére jutott s lezuhant onnan a földre. Szerencsétlenségére éppen a szalmahuzóra bukott, mely mélyen befuródott jobb combjába. Nemsokára arra ment egy béres, ki a súlyosan sérült fiut haza vitte szüleinek lakására.

Rálőtt a haragosára. Schneider Ignác bacszentiváni lakos már régóta haragszik a falu egyik legényére Egere Jánosra. A napokban Egere hazafelé ballagott a korcsmából, amikor Schneider 4—5 lövést tett feléje pisztolyából, de egyszer sem talált. A lövöldözöt följelentették.

A cseléd gyermeke. Czvetkó Teréz 18 éves csantavéri cselédleány viszonyt folytatott Szabadkán egy iparossal. A szerelmi viszonynak következményei lettek és Czvetkó Teréz vasárnap reggel öt órakor megszülte gyermekét. Mire a házbeliak a történeteket észrevették, a gyermek már halott volt. A fiatal cseléd azt állítja, hogy az ujszülött holtan jött a világra, azonban az a gyanu merült fel, hogy a gyermeket az anyja ölte meg. A vizsgálat folyik.

Elfogott csalók. Bagó Márton és Nagy János bajai lakosok rájöttek, hogy pénz nélkül az élet nem ér egy hajítófát. Sokat tanakodtak azon, hogy szerezhetnének pénzt, míg végül is Bagónak mentő ötlete támadt. Azt mondta a cimborájának, hogy csapjanak fel pénzhamisítóknak, nem kell ahhoz se hamis pénz, se pénzhamisító-gép, hanem csak egy igazi huszkoronás. Nagy János magára vállalta, hogy lop a feleségétől 20 koronát. Lopott is. A két cimborára erre utnak indult s meg sem álltak Hercegszántóig. Ott sorba

bejárták a korcsmákat, mindenütt azt mondták, az embereknek, hogy aki 100 koronát ad nekik, annak négyszer annyi hamis pénzt küldenek Bajáról. A hercegszántóiak azonban nem ugrottak be a két csalónak, ellenben csendőrt hívtak, aki az ál-pénzhamisítót bekísérte a község házára. Ott kihallgatták őket, aztán megtették ellenük a feljelentést a szabadkai ügyészséghez.

A fiatal csavargó. Vác Gyula nógrádverőcei 14 éves elemi iskolai tanuló a múlt hónapban megszökött szüleinek budapesti lakásáról. Később megtalálták s a zentai gyermekmenhelyen helyezték el. Amikor ezt megtudta édesatyja, visszakérte a fiút. Zentáról a napokban kötött utlevéllel küldték vissza Vác Gyulát, de ez nem érkezett meg. -- Ugy látszik megint megszökött. Szülei jelentést tettek az esetről a rendőrségen, amely most keresi a fiatal csavargót. Azt hiszik, hogy Vác Gyula a Bácskában csavarog valahol.

Lövöldözés a szabadkai vonatra. Szombaton éjjel a Szeged-Rókus állomásról indult személyvonat ellen vakmerő merényletet követtek el Horgos közelében. Ismeretlen tettesek Kamaráserdő és Horgos között többször rálőttek a Szabadka felé robbogó személyvonatra. A merénylet természetesen nagy riadalmat okozott az utasok között, de szerencsére baja senkinek sem esett. A golyók célt tévesztettek és csak a vonat külső burkolatát érték. A vonatvezető a horgosi állomásfőnöknél jelentést tett az esetről. Rögtön telefonon értesítették a csendőrséget és a rendőrséget, amelyek most együttesen nyomozzák a tetteseket. A rendőrség azt hiszi, hogy éretlen suhancok vagy ittas emberek követhették el a merényletet.

Kirabolt tanya. Golliath Szilveszter felsőszentiváni jómódú parasztgazda ugyan csak megjárta. Vasárnap éjszaka ismeretlen emberek behatoltak a község közelében levő tanya jára és husz kövér sertését elhajtották. Golliath rögtön jelentést tett a csendőrségnél, de a tetteseket még eddig nem sikerült megtalálni.

Kirabolták a barátjukat. Kormányos Márton bácsgyulafalvi jómódú legény vasárnap éjjel nagyot mulatott Martonosi Illés koresmájában két jóbarátjával, Ohnori Mihály és István odaváló legényekkel. Záróra után a legények indulni akartak, Kormányos husz korona ceht fizetett, miközben két pénzéhes barátja megpillantotta a bankókkal tömött pénztárcáját. Elhatározták erre, hogy kirabolták Kormányost. Elindultak hazafelé. Mikor fűzeshez értek, az Ohnoriak lefogták jóbarátjukat, a földre teperték, megverték és elrabolták a pénztárcáját. Azután elmenekültek. A csendőrség tudomást szerzett a dologról, megindította a nyomozást és elfogta a két rablót. Beismerték, hogy elrabolták a pénztárcát, de azt gondolták, hogy több pénz is lesz benne. A pénztárcában ugyanis csak 60 korona volt. A két rablót a csendőrség le tartóztatta.

A mulatság vége. Oresics Géza szabadkai szabólegény vasárnap egész délután trombitaszó mellett mulatott. A jól sikerült muri után este 9 órakor méltó befejezésül a trombitások kíséretében akart hazamenni. Ezt a kétes értékű, de mindenesetre hangos dicsőséget megirigyelte Vukov Balázs szabó. Ő is muzsikaszóval, kurjongatással akarta magát a városon végig kísértetni. A két ittas ember összeszóllalkozott a trombitások miatt. Mindkettő magának követelte a trombitások kíséretét. Vukov Balázs hamarosan megunt a szóbeli érvelést és az utolsó argumentumhoz nyúlt, a bicskához. Oresicsot kétszer megszurta a hasán és a vállán. Az első szúrás életveszélyes, mert Oresicsnak beleit is megsértette az éles bicska. A váll fölött ejtett seb szintén súlyos természetű. A szurkáló Vukovot letartóztatta a rendőrség. A súlyosan sebesült Oresics sebeit a mentők bekötötték és beszállították a kórházba.

Tűz Dávodon. A múlt napokban nagy tűzilárma verte fel Dávod lakosságát. Kovács István dávodi lakos portáján kigyulladt a félszer, ahol a kitiltolt kenderháj volt összegyűjtve. A nagy szárazságban csakhamar

lángban állott az egész épület. Mire a fecskendők odaérhettek, már a szomszédos ház is égett. Óriási erőfeszítéssel tudta csak a lakosság a tüzet tova terjedésében meggátolni. A gyújtogatókat még aznap este kinyomozta a dávodi csendőrség két ötéves gyermek személyében, akik játékközben gyufát gyújtottak. A kár nagy, mivel az épületen kívül más nem volt biztosítva, holott más hely hiányában a gabona, kukorica és gazdasági szerek mind a padláson és félszerekben voltak elhelyezve és így a tűz martalékaul estek.

Milyenek lesznek az új csatahajók? A hadügyi kormány megdöbbentő hadügyi követeléseiből jelentékeny rész a hadihajók építésére esik. Nem lesz tehát érdektelen, ha elmondjuk, hogy haditengerészetünk legújabb csatahajói milyen méretűek lesznek. Hosszúságuk 150 m., mélyjárásuk 8 m., súlyuk 19,600 tonna. A hajók hajtására 25 ezer lóerős gépek szolgálnak, amelyek óránként 22 tengeri mértföld sebességet adnak a hajónak. A páncél nikkelkrómaccélból készül és 250—270 mm. vastag lesz. A hajón elhelyezett ágyuk közül 10 darab 30.5 cm.-es lövegű, 20—24 darab pedig 10.5 cm. lövegátmérővel bír. Az építés költsége hajónként mintegy 50 millió korona.

Művészet — Irodalom.

A Magyar Hirlap karácsonyi ajándéka. (*Mindentudó Naptár.*) Mint minden évben, az idén is pompás karácsonyi ajándékot ad előfizetőinek a Magyar Hirlap. A könyvpiacnak valósággal szenzációja lesz a *Mindentudó Naptár*, amely karácsony napján jelenik meg. A huszadik század lexikonja lesz ez a kötet, amelyben minden, ami a ma emberét érdekli, érdekes ösmertetésben és érdekes képekben kerül az olvasó elé. A Magyar Hirlap minden előfizetője, tehát az újonnan belépők is ingyen kapják meg a *Mindentudó Naptárt*. A Magyar Hirlap előfizetési árai: egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyed évre 7 korona, egy hónapra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Báthory-utca 3. szám.

Az orgyilkosok hitfelekezete.

Ma már csak a történelembuvárok tudják, hogy Kelet-Indiában több századon át egy olyan elterjedt hitfelekezet volt, melynek tagjai az orgyilkolást és rablást vallásos buzgalommal s a fanatikusok kitartásával üzték. Ezek a *thugik*, kiknek teljes kiirtása hét évi nehéz küzdelem s tervszerű eljárás mellett sikerült csak 1836-ban lord Bentinek Vilmosnak, Kelet-India akkori főkormányzójának, s akkor is csak oly módon, hogy az ország különböző részéből mintegy 150 thuginak adott nemcsak teljes büntetlenséget, de jutalmat is, hogy társaikat elárulják. A hitfelekezet, mely főképp hindukból toborozta tagjait, bár mohamedánok is voltak közöttük, teljesen titokban működött, de tagjai a családok körében nemzedékről nemzedékre szállottak, külön szertartásaik és egészen külön mesterségesen csinált nyelvük volt, s hogy nagy elterjedésük mellett előbb el nem nyomtatott, annak magyarázata abban áll, hogy gyilkosságaiknak élő szemtanút nem hagytak s európai embert, kinek eltűnése nagyobb feltűnést okozott volna, sohasem gyilkoltak meg.

A legelső történeti nyoma ennek a veszedelmes hitfelekezetnek úgy 1356 körül irt krónikában van, melyet Ziau-d din Barnis irt Firoz shah mohamedán császárról. Itt elmondják, hogy 1290-ben Dehliben néhány thugit elfogtak s ezek árulása alapján majdnem ezer mást; a császár azonban nem végeztette ki őket, hanem messze vidékre száműzette. Az európaiak közül először Thevnot francia utazó szól róluk 1687-ben megjelent utiművében; s többek közt leírja

(ami később is így történt), hogy a gyilkolást rendszeresen hurokkal (romal) végzik, melyet igen ügyesen tudnak az áldozat nyakába dobni. Némely esetekben szép asszonyokat küldtek ki a magános utazók elcsábítására s törbe vezetésére.

A thugikat rettenetes eskü kötelezte hallgatásra, az árulót önmaguk kivégezték, ha csak lehetett. A gyilkolásnál nem kegyelmeztek senkinek, csak néha-néha fogadtak egy kis gyermeket maguk közé, megsemmisítették azokat az értéktárgyakat, melyek bűnjelek lehettek volna s csak abban az esetben hajtották végre a gyilkolást, ha biztosak voltak az eredményről. E cél elérése végett sokszor furfangosak voltak. Karavánokhoz csatlakoztak, mint kereskedők s heteken át utaztak velük, míg bizalmukat teljesen kinyerték s törbe vihették. A holttesteket sietve elásták. Előszertettel csalták áldozataikat csónakokra, ahol könnyen lehetett velük végezni, néha kitanult ravaszsággal két csoportra osztottak s az első csoport oly gyanúsán viselte magát, hogy az utazók mintegy menedéket keresve csatlakoztak a második csoporthoz. Vallásos meggyőződéssel tették mindezt, mint boszuálló istennőjük parancsának végrehajtását. Sok helyen azonban az apróbb fejedelmek zsoldjában állottak, kik védelmezték is őket, hogy a rablót holmikból valamit kapjanak s oly feltétellel, hogy az ő területén ne gyilkoljanak. Még a bennszülöttek között is nagyon el volt terjedve az a babonás hit, hogy a thugik természetfeletti védelem alatt állanak, s aki őket elárulja, isteni büntetésben részesül. Különben a társas életben a thugik igen barátságosaknak, istenfélőknek és adakozóknak mutatkoztak s látszólag polgári üzleteket is folytattak.

Legjellemzőbb azonban, hogy ezek a hivatásszerű rablók a legnagyobb vallásos buzgalommal teljesítették a gyilkosságot. Soha egyetlen elfogott rablónál sem találtak a bánatnak vagy a lelkiismereti furdalásnak legcsekélyebb nyomát, sőt ellenkezőleg, panaszkodtak, hogy újabb időkben nem teljesítették elég lelkiismeretesen az istennő (Durga, Devi, Kali, Bhavani) parancsait s ez az oka, hogy őket nem védelmezi eléggé s oly sokan jutnak az angolok kezébe. Még a megkegyelmezett s éveken át rendes életmódot folytatott thugik is így beszéltek. A thugi valóságos papnak tekintette magát, ki az istennőnek megszerzi a véres áldozatot s ez őt annak kincseivel jutalmazza. Minden gyilkolásra higgadtan, tervszerűleg készültek elő babonás szertartásokkal s kedvező jeleket várva. Az istennő jelvénye, a hegyes fejsze, folyvást velük volt, azt minden ut előtt ismét felszentelték és hordozójául, ki tekintélyre nézve a vezér után következett, a legügyesebb és legjózanabb embert választották. Ez a fejsze adta meg utjuk irányát is, ha gödörbe ásták, vagy kutba dobták. Sok thugi a törvényszék előtt eskü mellett állította, hogy a fejsze magától emelkedett fel a kutból. Erre történt az esküvés is. Ha a fejsze kiesett a hordozó kezéből, nagy szerencsétlenségnek tartották. Szerencsétlenség volt némely állattal találkozni is, pl. farkassal, sakállal, bagolylyal. Egyes személyeket nem volt szabad bántaniok, így mosókat, tisztogatókat, zenészeket, olajkereskedőket, belpoklosokat, tehenet vezető embert, brahman tanulókat, Ganges-víz hordókat, ha korsójukban volt valami a szent vízből, sőt a kovácsokat és ácsokat sem, de feltűnően csak abban az esetben, ha mindkettő együtt volt.

A thugik gyermekeiket már 12 éves korukban magukkal vitték a rablásokra, de az első esetben még nem voltak tanui a gyilkosságnak. Midőn harmadszor is velük voltak, ünnepiesen fölavatták őket s hurokkal ajándékozták meg. Feltűnő, hogy a női nem iránt nagy tisztelettel viseltettek s különösen az agg nőket nagyon kimélték. A thugik nejneik hűsége példabeszédszerű volt. Kezdetben nőket nem is gyilkoltak és sok buzgó thugi azt is tulajdonítja bukásuk okának, hogy e szabályt később nem tartották meg szigorúan. A gyilkolásban azonban a nők sokszor voltak segítségükre.

Közgazdaság.**A Magyar Gazdaszövetség**

„Hangya“ fogyasztó és értékesítő szövetkezetének kötelékébe tartozó szövetkezetek folyó évi kongresszusa október hónap második felében fog megtartatni Budapesten. Kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványt minden testület annyit kap, ahány képviselőt küld a kongresszusra. Igazolványok már most kérelmezendők.

Kenyér és zabszükségletek szállítása. A m. kir. szegedi II. honvédkerületbeli csapatok 1910. évi kenyér és zabszükségletének szállítás útján való biztosítása céljából kizárólag írásbeli ajánlatok útján az alább felsorolt napokon és állomásokon mindenkor délelőtt 9 órakor nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni és pedig: Szegeden folyó évi október hó 4-én, Aradon október hó 4-én, Verseccen október hó 6-án, Nagybecskerekken október hó 11-én, Pancsován október hó 13-án, Lugoson október hó 15-én, Orsován október hó 18-án, Oravicán október hó 20-án, Szabadkán október hó 22-én, Zomborban október hó 25-én, Ujvidéken október hó 27-én, Baján október hó 29-én. Az egyes állomások szükséglete és a szállítási feltételek az egyidejűleg kiadott hirdetményből, valamint az előkészített szállítási feltételek füzetéből kivehetők, melyek a szegedi honvédkerület hadbiztosságánál, valamint a megnevezett állomásokon elhelyezett honvédsapatok kezelőtiszti, illetőleg a honvéd állomásparancsnokságok irodáiban betekintethetők. A hirdetmény, valamint a szállítási feltételek füzete a kerületi hadbiztosságnál díjmentesen megszerezhetők.

HIRDETÉSEK.**PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.**

Kiszács községében üresedésben levő rendszeresített községi **irnoki** állást elnyerni óhajtókat felhívom, hogy kellően okmányolt ajánlataikat **folyó évi szeptember hó 30-áig** nálam, lehetőleg személyesen adják be.

Fizetés 720 korona, melynek emelése folyamatban van.

Kiszács, 1909. szeptember 20.

MARTIN JÓZSEF,
közs. jegyző.

Eladó ház.

Zomborban, a Sztapári-uton levő 24-ik számú ház előnyös feltételek mellett eladó. — Bővebb felvilágosítást ad: **ANTITS A. M. sörraktáros.** 3-2

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 42

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2, 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss viz. :: ::

52-4

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Fakereskedő üzletbe és nádfonatgyárba munkavezető kerestetik. Az állást elfoglalni óhajtók bizonyítványaikkal felszerelve a szondi vasuti állomás mellett nádfonatgyárban jelentkezzenek.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **menzet**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. **Több waggon rendelésnél arengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony kátrány, kátránylemez és cementben, melyek a legolcsóbb áron szerezhetők be.

Akinek szüksége van kukoricaszárát kötözni kötelre, nálam jó erős, géppel fonott gyékénykötél bármilyen mennyiségben kapható, 1000 darab 6 koronától feljebb.

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvétetik.

Tisztelettel 100-99

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.) 2-2

Arverési hirdetmény.

Alulírott gazdasági intéző közhirrre teszi, hogy Cservenkán a község alsó részén a Ferenc-csatorna baloldalán az alsó komphid alatt levő a Ferenc-csatorna részvénytársulat tulajdonát képező **mészégető telep**, két 90-90 q ürtartalmu kemencével és lakkhával, teljesen jó karban, a Ferenc-csatorna cservenkai partörházánál **1909. évi szeptember hó 28-án reggel 8 órakor** nyilvános szóbeli árverés útján 3, esetleg 6 évre **haszonbérbe fog adatni.**

Ujverbász, 1909. szeptember 17-én.

Stovicsek Károly,

2-2 gazd. intéző.

A legrégebb és a legjobban értesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy óra 2.40 K.

Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**

Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.**

Kérjen mutatószámot.

Nagy elterjedtsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége

vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Házeladás.

Zomborban, Apolló-utca 9. sz. a. ház szabadkézből eladó.

Bővebbet ugyanott.

3981/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásom Kula községében leköszönés folytán megüresedett s évi 900 korona készpénzfizetéssel javadalmazott III-ik irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi október hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1909. szeptember 17.

DR. BUDAY,

főszolgabíró.

Ne vásároljon

ZONGORÁT

vagy

PIÁNINÓT,

mielőtt meg nem tekintené

10-3

RAAB KÁROLY - hangszerésznek nagy - **ZOMBORBAN.**
 zongora-raktárát

Nagy raktár STINGL TESTVÉREK, KOCH és KORZELT, LAUBERGER és GLOSS és LUNCZ-féle világhírű zongoragyárosoknak zongorái és piáninói.

- Zongorajavitást és hangolást elfogadok. -
 Külön zongora-raktár és kölcsönző intézet Orgona-utca 12. sz. alatt.

Vadgesztenyét

VESZ

bármilyen mennyiségben

Gombos és Társa

224-3-1 ZOMBOR, 3-2
 Bajai-utca, a nagy szerbtemplommal szemben.

Egy 18 év óta fenálló

3-1

! szatócsüzlet!

átadó vagy bérbeadó

EÖTVÖS JÓZSEF-körút 1. sz. a.

Zománc-fényes

10-1

GALLÉR

ÉS

KÉZELŐ

TISZTÍTÁS

HUSVÉTH

kelmefestő és vegytisztító

!! INTÉZETEBEN. !!

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.
 Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
 Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.
 Keil-féle padlófénymáz 90 fl.
 Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
 Keil-féle legfinomabb cipőcerém 30 fl.

Mindenkor kaphatók: 8-5

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

HÓDSÁG: Rausch Ede. SZABADKA: Wachsmann Jenő és Tsa.
 KULA: Récsel Miksa. TITEL: Nonnenmacher Endre.

!! ÉRTESETÉS. !!

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy a **Zomborban** fenálló és jó hírnévnek örvendő

asztalos műhelyt

férjem elhalálózása folytán továbbra is

Gräber Mihály

név alatt vezetem.

Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy engem bizalmukkal és megrendelésükkel megtisztelni sziveskedjenek. Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy az előlegezett bizalmat teljesen ki is érdemeljem.

Abban a reményben, hogy azt a bizalmat, amelyet megboldogult férjem iránt a n. é. közönség tanúsított, tőlem sem fogja megvonni, maradok

Zombor, 1909. szeptember 15.

4-2 kiváló tisztelettel

özy. Gräber Mihályné.

FOGAK és teljes FOGSOROK,

szájpadlás és inylemez nélkül, melyek vágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók és eltörhetetlenek. Az ételmaradékok alája nem rakodhatnak, szagot, ízt nem kapnak. **A gyökér eltávolítása teljesen fölösleges.** E fogsorokat a természetes fogaktól nem lehet megkülömböztetni. Arany koronák, mindennemű kaucuk fogazatok és az összes e szakba vágó munkálatok a legújabb amerikai mód o o o 3-1 szerint készítettnek. o o o

AUSPITZ W. R.

(AMERICAN TEUTIST.)

!! Amerikai fogműterme !!

ZOMBOR,
 Rákóczi (Bajai) út 58. szám. (Mérő-féle ház.)

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

**Községi nyomtatványokból
nagy raktár.**